

• Naturskog og det nye Naturskogkartet
• Hvordan forholde seg til skogen i Norge?
• Teknologier knyttet til skogen i Norge?
• Nye produkter

NIBIO

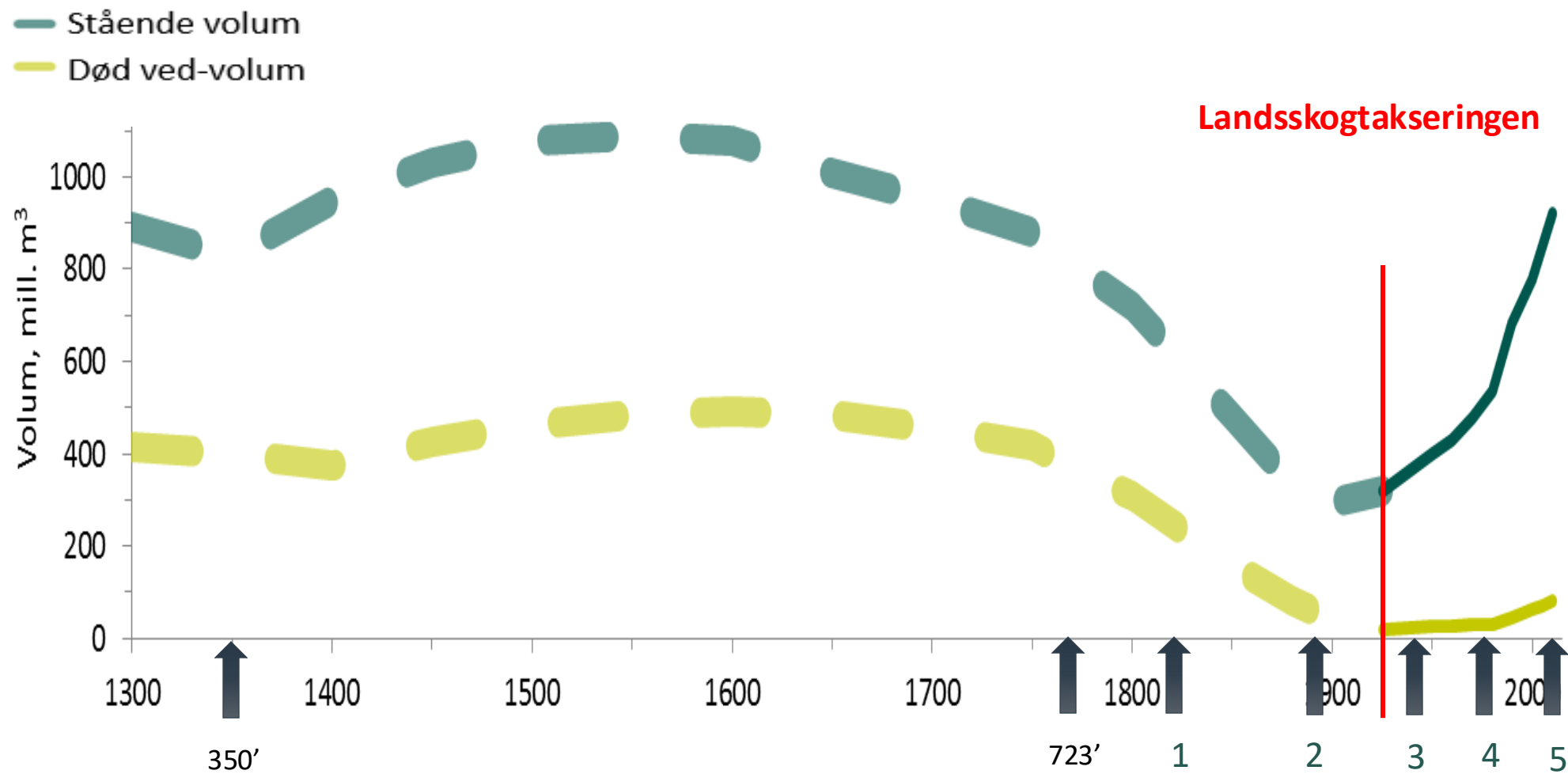
NORSKOG 75 år !

- «Skogens utvikling siste 75 år»?
- «*NORSKOG har positiv effekt på skogen!*»

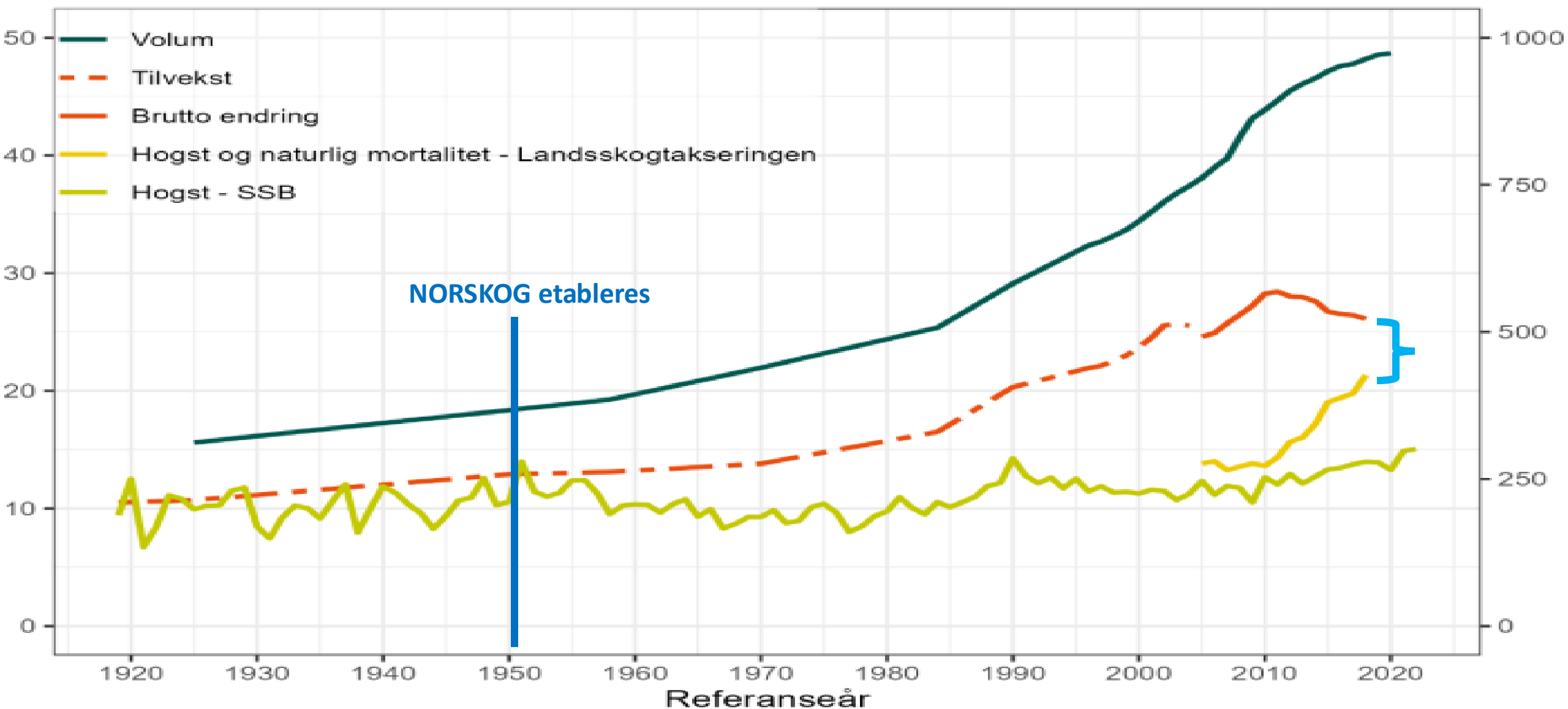
Bjørn Håvard Evjen
Divisjonsdirektør
Skog og Utmark

Dan Aamlid/NIBIO

Langsiktig utvikling – stående kubikkmasse og død ved

Hogst og naturlig mortalitet alle treslag Norge

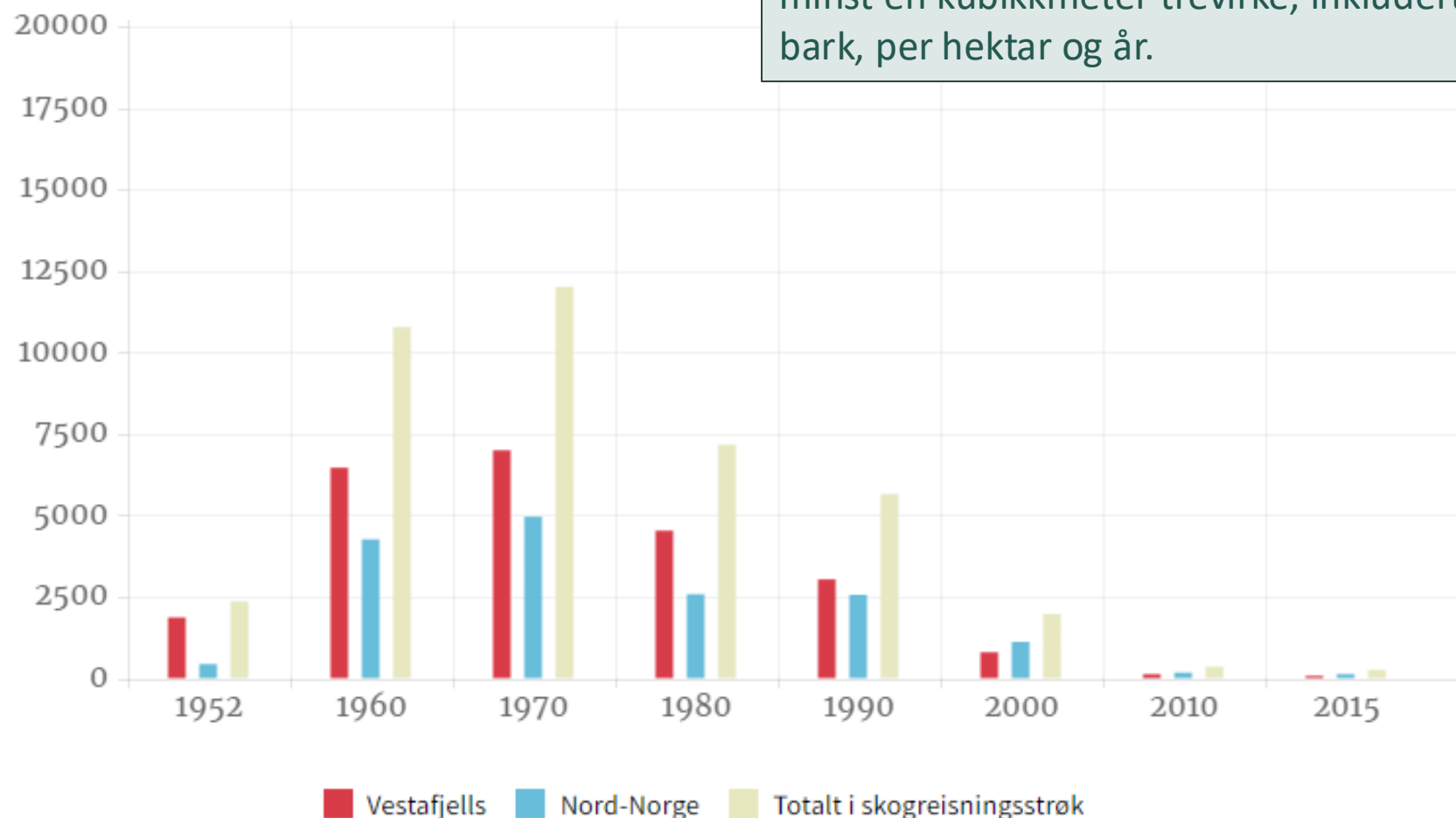

Skogreisning

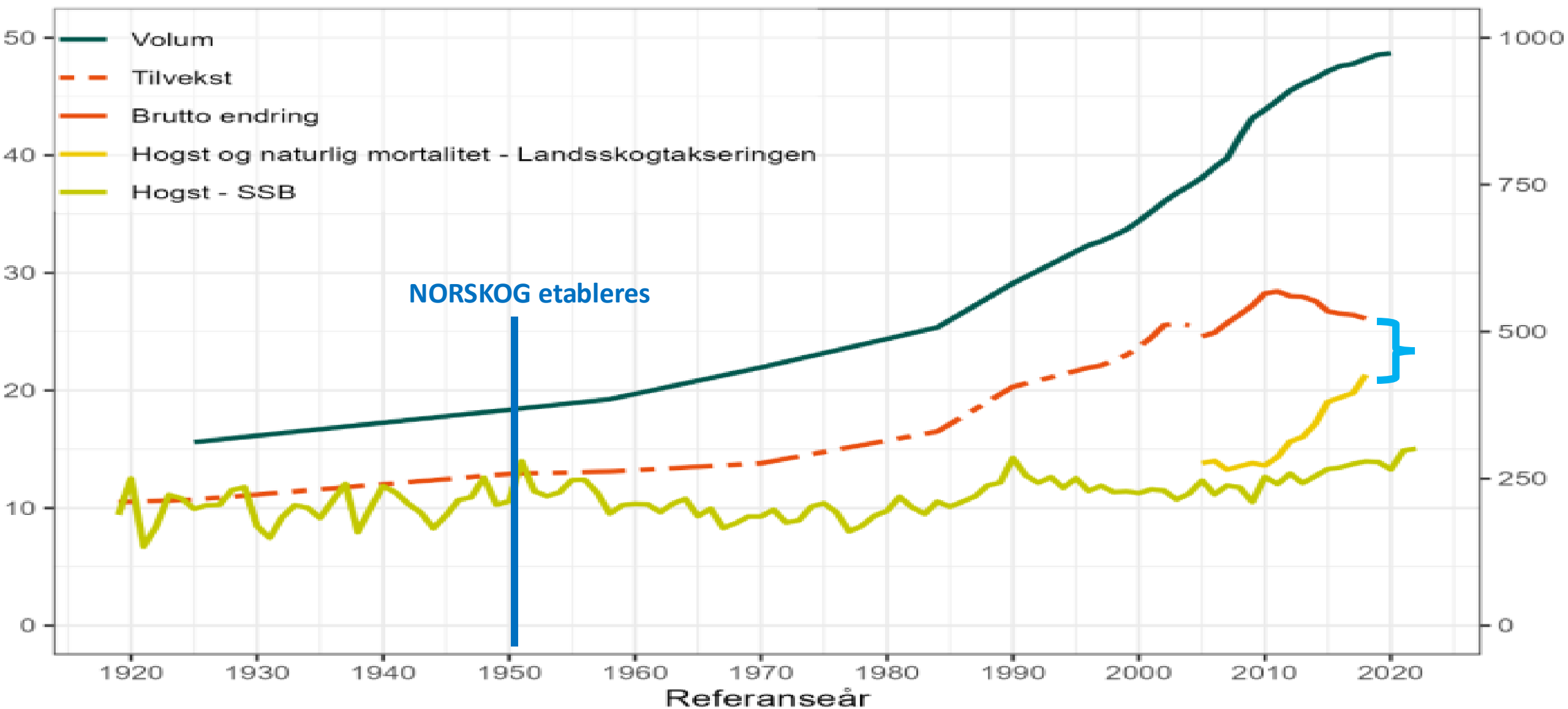
- Totalt nær 3900 km²
- Om lag 60 % på Vestlandet, 40 % i Nord-Norge
- Økte det produktive skogarealet

Produktiv skogsmark:

Mark som i gjennomsnitt kan produsere minst en kubikkmeter trevirke, inkludert bark, per hektar og år.

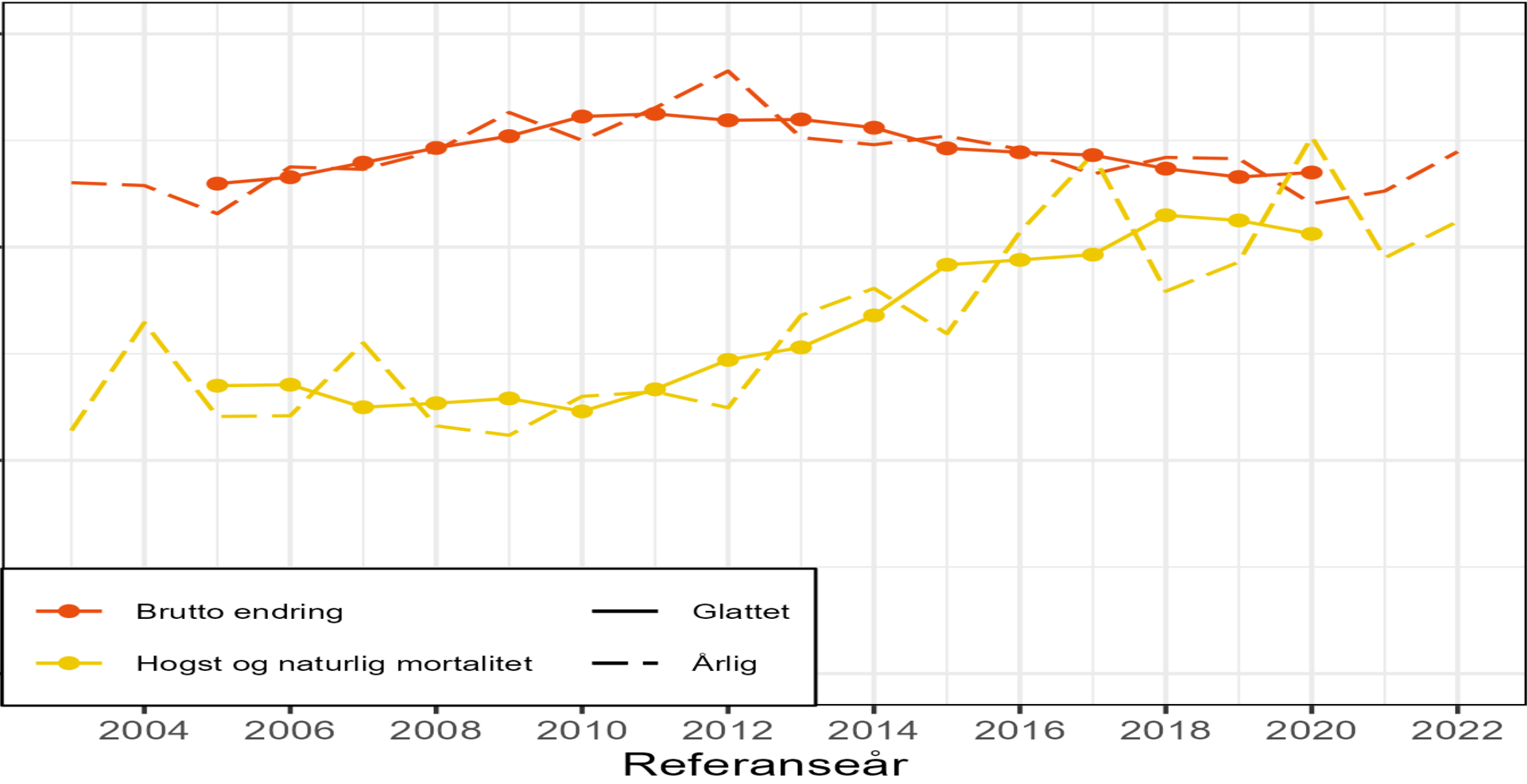

Hogst og naturlig mortalitet alle treslag Norge

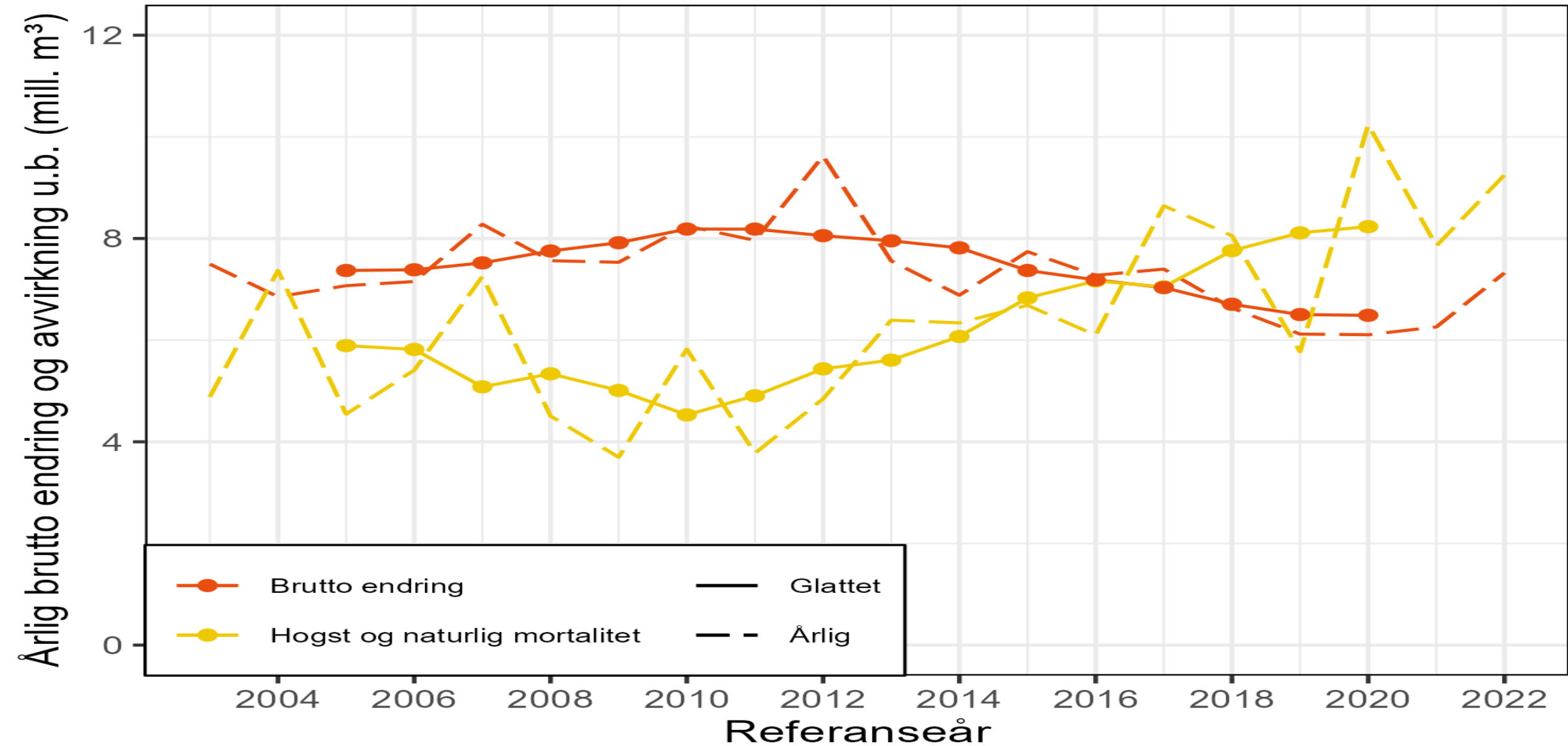

Netto tilvekst gran Norge

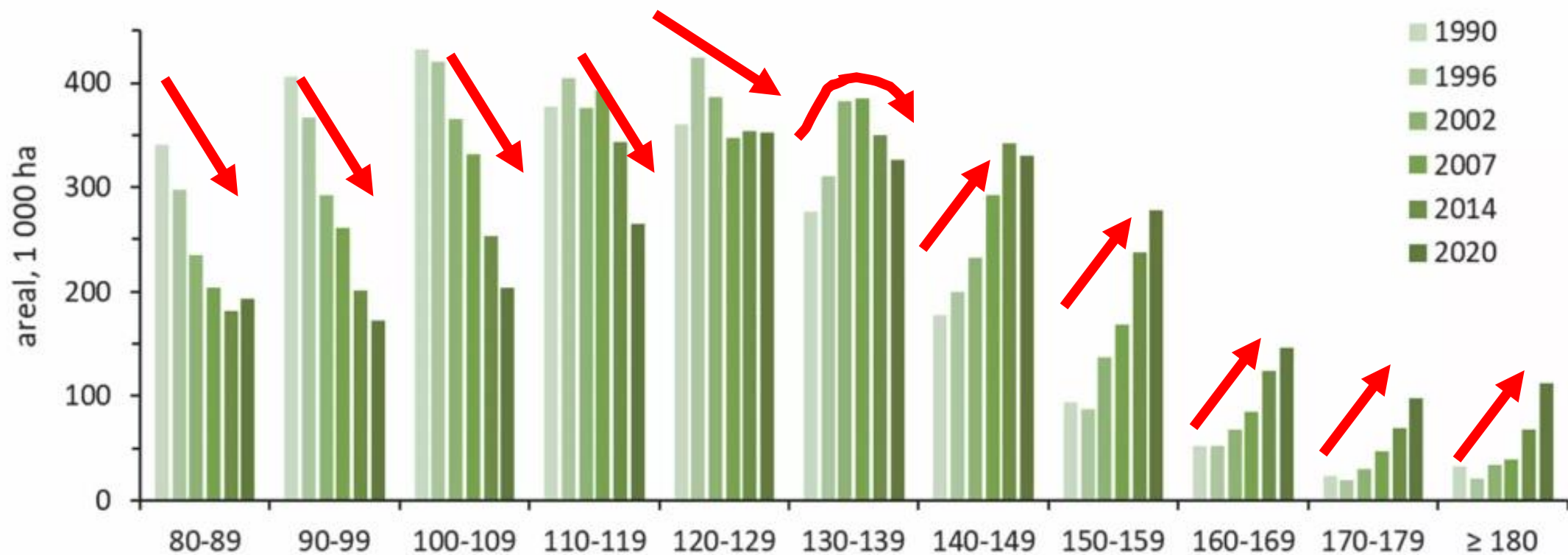
Årlig brutto endring og avvirkning u.b. (mill. m³)

Netto tilvekst gran Østlandet

Vi får mer av den gamle skogen

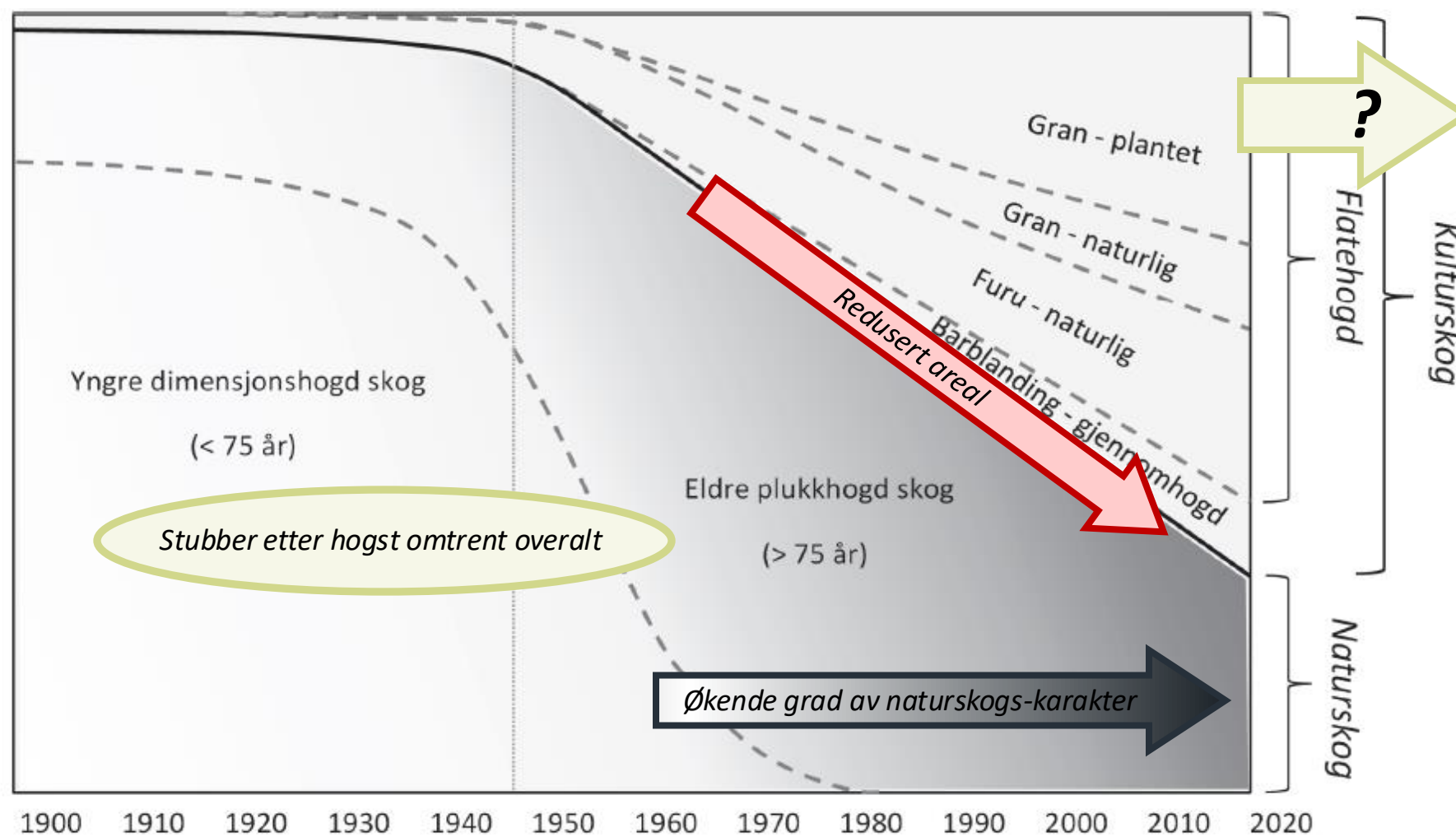

Utvikling i alderssammensetning av gran- og furudominert skogareal for bestandsalder > 80 år

Naturskog – Kulturskog sentrale barskogsområder på Østlandet

Storaunet & Rolstad (2020)

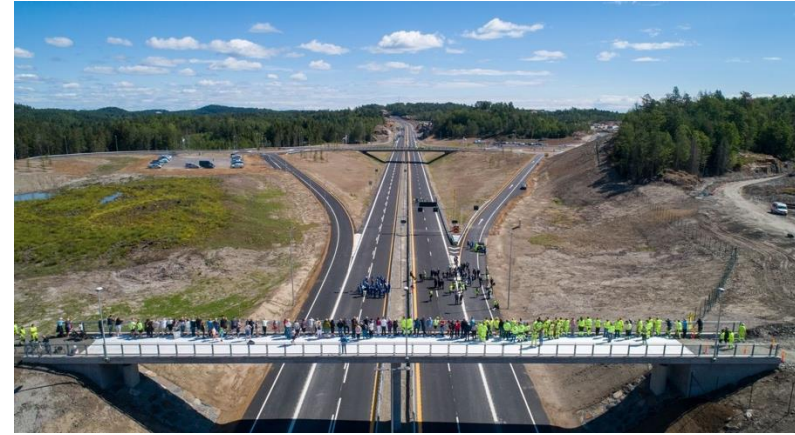
Areal disponering blir mer framtrædende i diskusjonene

Hogst - Vern

Avskoging – fornybar energi

Avskoging - Infrastruktur

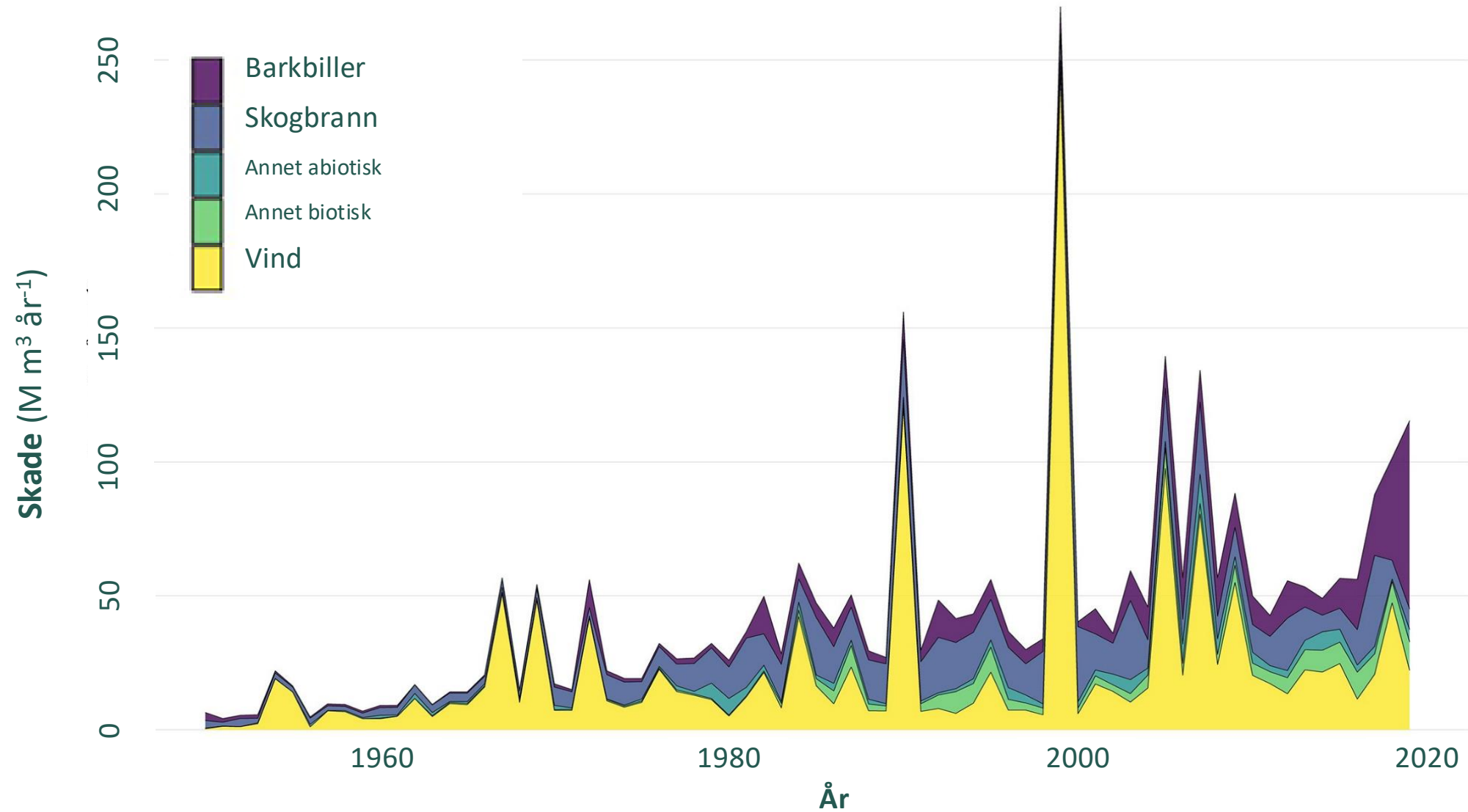

?? Alternativ skogbehandling

Skader på skogen

Skogskadene øke i frekvens og omfang

Rødlista for arter i Norge

IUCN
↓

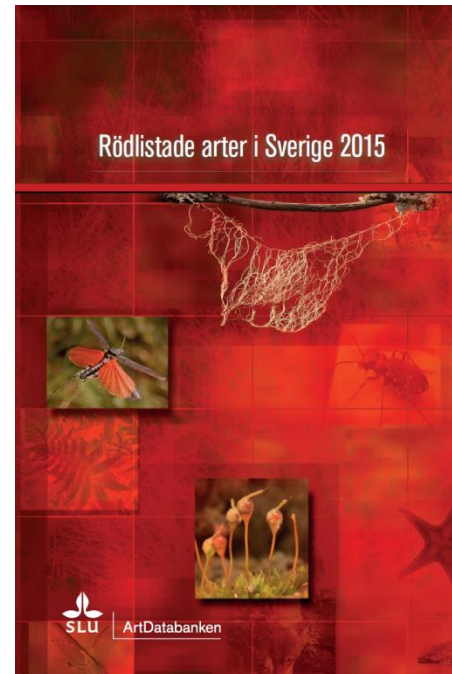
År	1992	1998	2006	2010	2015	2021
Antall vurderte arter	~8 100	14 637	18 271	21 094	20 915	23 405
Rødlista arter (%)	22,7	20,9	20,8	21,8	21,2	21,2
Trua arter (%)	15,2	11,1	10,6	11,4	11,3	11,8
Regionalt utdødd (%)	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,5

Rødlista for arter i de Nordiske landene

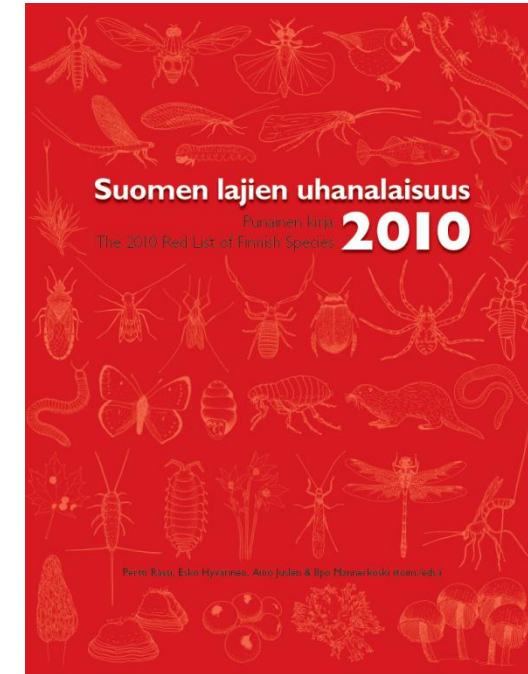
Norge

Vurderte arter: 20 915
Rødlista: 21 %
Trua: 11 %

Sverige

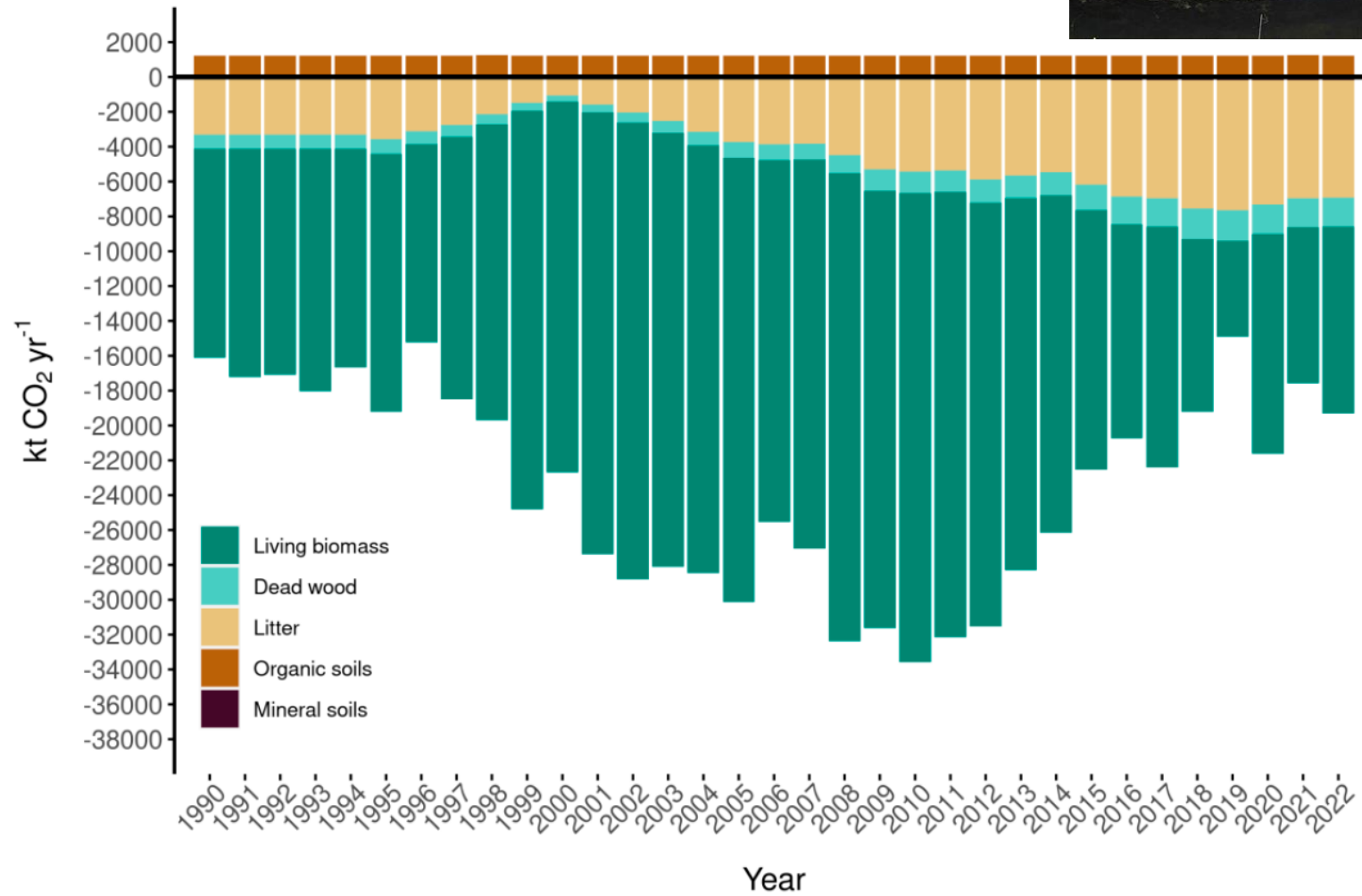
21 607
20 %
9 %

Finland

21 398
23 %
11 %

Endring i karbonlageret i skog

Organisk jord

Levende biomasse

Død ved & strø

Mineraljord

Figur 6.2 i National Inventory Report 2024. Emissions and removals of CO_2 on forest land from organic and mineral soil, dead wood, litter, and living biomass, 1990–2022.

Hvordan blir de neste 75 årene ??

- Vilje og evne til å utnytte skogarealenes produksjonsevne
- EU's politikk som påvirker skogsektoren
- Arealdisponeringer (omdisponering fra skog)
- Klimaendringer og klimatilpasning
- Tilpasse hogst til framtidens virkes behov
- Flere som har «forventninger» til skogarealene – økosystemtjenester
- Ikke nok biomasse til å erstatte fossilt råstoff !!

Mange oppgaver => NORSKOG kan ta en viktig rolle i å finne løsningene

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN

bjorn.havard.evjen@nibio.no

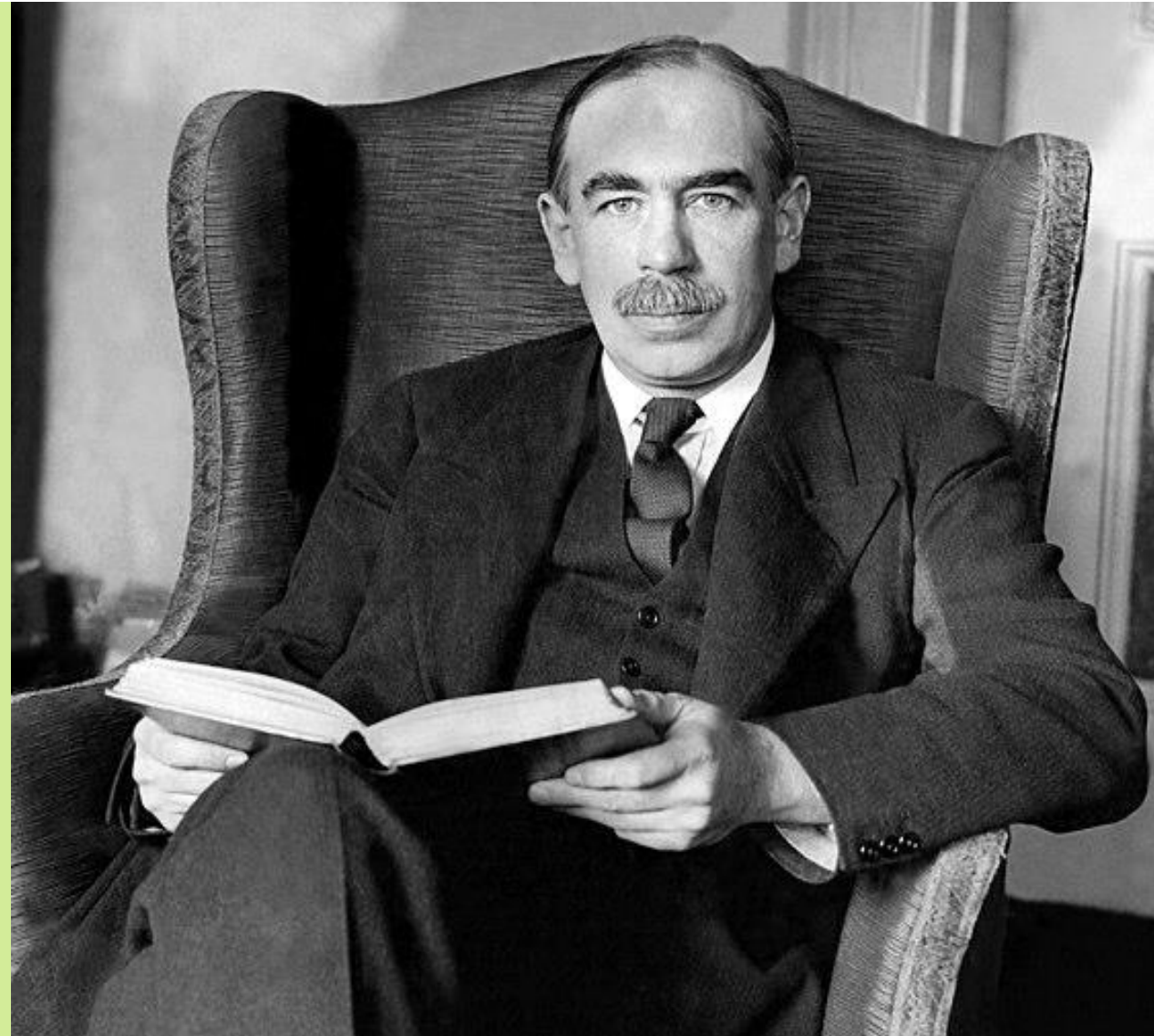
Keynes spådom for 2026

Veien til boblete markeder

Jan L. Andreassen

Sjeføkonom Eika Gruppen

3.september 2025

1800-tallets vellykkede gullstandard, gikk over til å bli 'a barbarous relic'

Die Weltumsegelung des Francis Drake
(13.12. 1577 – 26.9. 1580)

Nye tider fra 1945 – BANCOR eller \$?

IMF

GATT

Verdensbanken

Marshallhjelp

NATO og andre militære gaver, garantier og vage støtteerklæringer

Geopolitikk: Kampen mot kolonimaktene

INGEN FRIE KAPITALBEVEGELSER!

Det kritiske valg den allmektige dollar

- IMF skulle overvåke og regulere finansieringen av verdenshandelen
- Såkalte 'objektive råd' skulle veilede land til å føre en fornuftig økonomisk politikk når de fikk underskudd
- Dollaren ble sidestilt med gull og trekkrettigheter (SDR, eller kassekreditt) i IMF

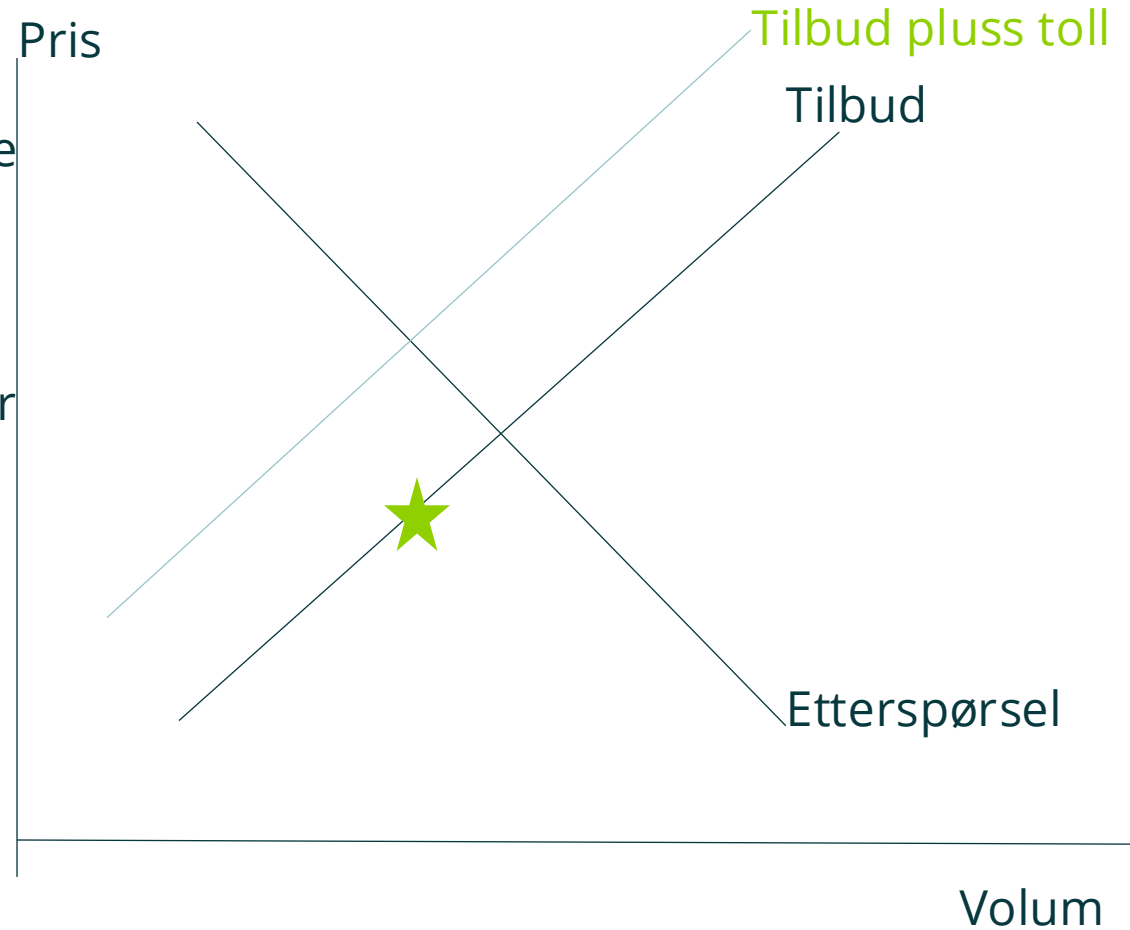
Bretton Woods kollapser

- USA bryter tvert med dollarens bånd til gull
- Nixon-doktrinen
- Fra og med 1980-tallet slippes utenlandsinvesteringer helt fri
- Fra og med 1990-tallet baler verden med Kina sjokk, og Sovjetunionens sammenbrudd

Tollonomics - fyrstikkmetoden

- Hvem som betaler, avhenger av helningene på kurvene.
- Når Etterspørselskurven er loddrett betaler kunden alt

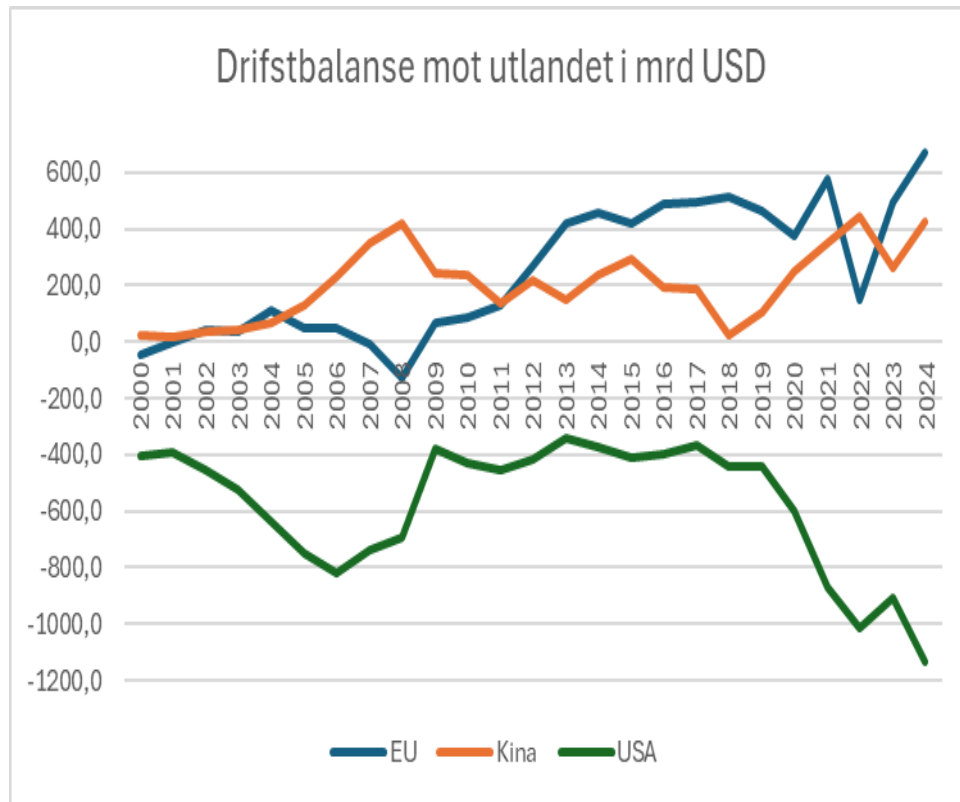

Plaza Accords

- Den amerikanske dollar måtte få lov til å depresiere i verdi mot europeiske valutaer og spesielt mot japanske yen
- Viktig effekt for landet som fikk forverret konkurranseevne, (her Japan) var utflytting av produksjon til billigere naboland

Utfordringene av i dag

- USAs underskudd på handelsbalanse har flere implikasjoner:
 - Amerikanerne bruker langt mer enn de produserer
 - Mye av det de tar i bruk er lagd i utlandet
 - At dette kan skje med en tilhørende sterk dollar innebærer at det er vel så sterk etterspørsel etter amerikanske kreditter og eller egenkapitalinstrumenter som det er tilbud via driftsbalansen
 - Over tid spør mange seg om dette er bærekraftig

De store økonomier

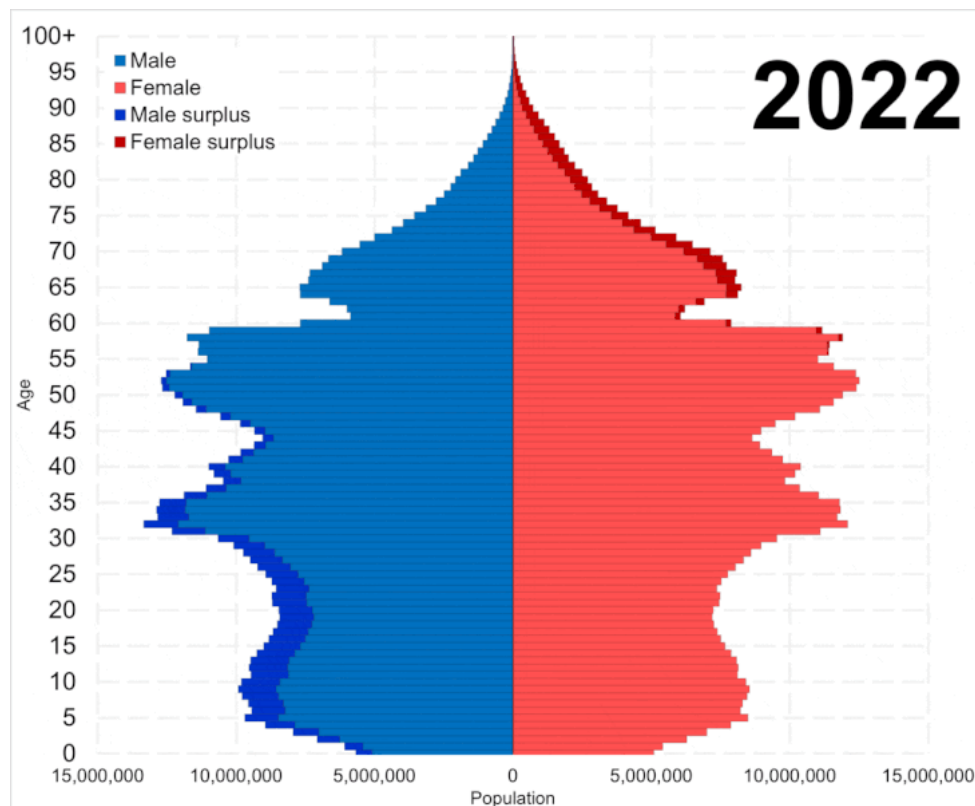
	<u>Japan</u>			<u>UK</u>			<u>USA</u>		
	OFF bud bal	CA	Privat CF	OFF bud bal	CA	Privat CF	OFF bud bal	CA	Privat CF
2015	-3,7	3,1	6,7	-4,6	-4,9	-0,4	-3,5	-2,2	1,3
2016	-3,6	4,0	7,6	-3,3	-5,4	-2,1	-4,4	-2,1	2,2
2017	-3,1	4,1	7,2	-2,5	-3,5	-1,0	-4,8	-1,9	2,9
2018	-2,5	3,5	6,0	-2,3	-3,9	-1,7	-5,3	-2,1	3,2
2019	-3,0	3,4	6,5	-2,5	-2,7	-0,2	-5,8	-2,1	3,8
2020	-9,1	3,0	12,0	-13,2	-2,9	10,2	-14,1	-2,8	11,3
2021	-6,1	3,9	10,0	-7,7	-0,4	7,3	-11,4	-3,7	7,7
2022	-4,2	2,1	6,4	-4,6	-2,1	2,5	-3,7	-3,9	-0,2
2023	-2,3	3,8	6,0	-6,1	-3,5	2,5	-7,2	-3,3	3,9
2024	-2,5	4,8	7,3	-5,7	-3,4	2,4	-7,3	-3,9	3,4
2025	-2,9	3,4	6,2	-4,4	-3,7	0,7	-6,5	-3,7	2,7
2026	-3,1	3,3	6,4	-3,7	-3,7	0,1	-5,5	-3,2	2,3
2027	-3,3	3,3	6,7	-3,1	-3,5	-0,4	-5,4	-3,0	2,3
2028	-4,0	3,3	7,3	-2,8	-3,4	-0,6	-5,6	-2,6	3,0
2029	-4,6	3,2	7,8	-2,6	-3,1	-0,6	-5,5	-2,6	2,9
2030	-5,3	3,0	8,3	-2,3	-3,0	-0,7	-5,6	-2,4	3,2

Sysselsettingen i industrien har vært på vikende front siden 1970-tallet

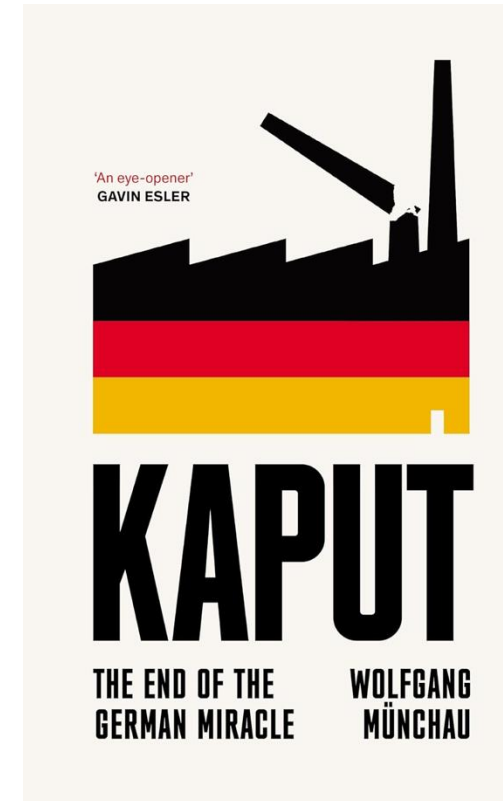

Demografiske utsikter

En anerkjent kinesisk økonom Gao Shenwan hevdet nylig at BNP- veksten i senere år trolig har vært overvurdert med tre prosent per år. Veksten var også trolig avhengig av formueseffekten som boligprisveksten ga på privat konsum. Nå som boligprisene faller, kan finansielle sparerater i kinesiske holdninger øke og forbli høye lenge, fordi husholdningene ønsker å ta igjen det tapte.

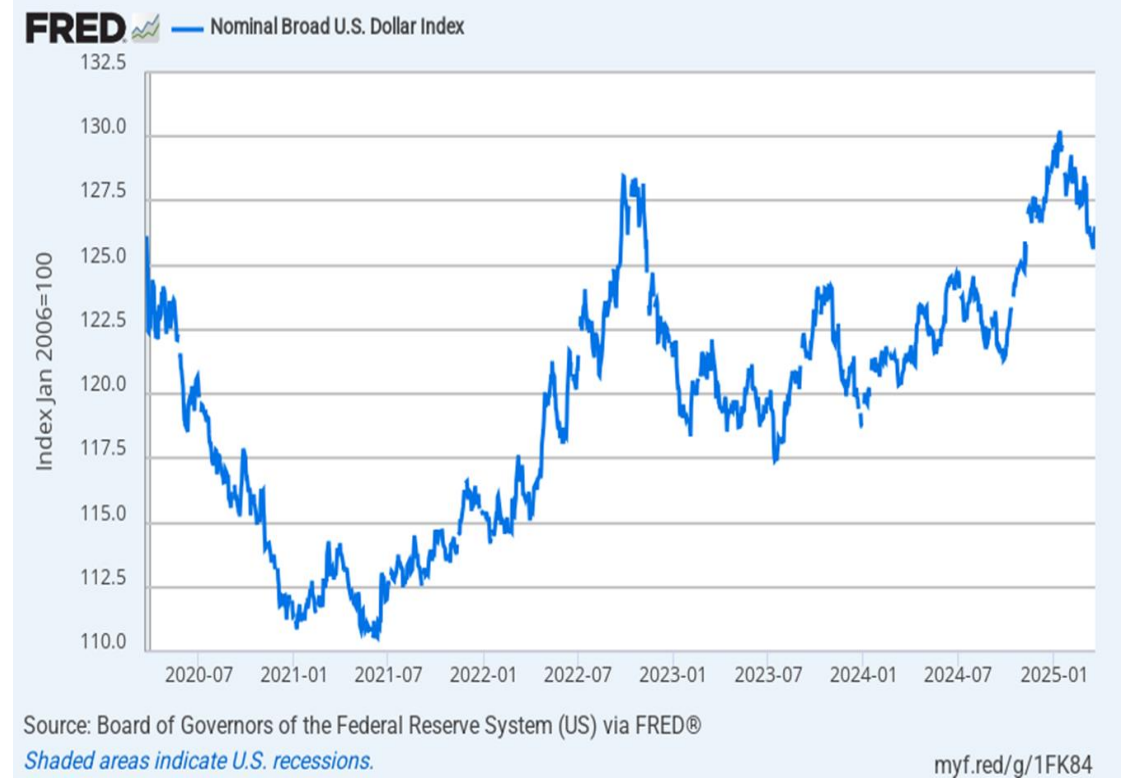
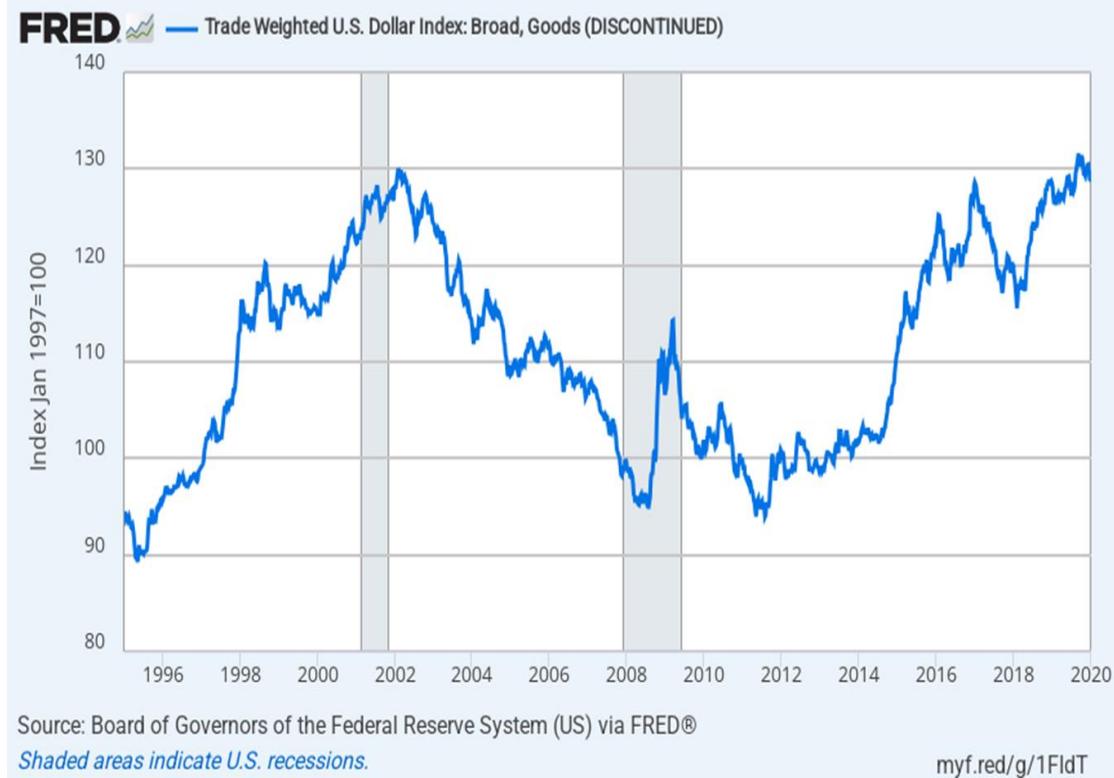
De europeiske risikoene: 'Strukturell resesjon'

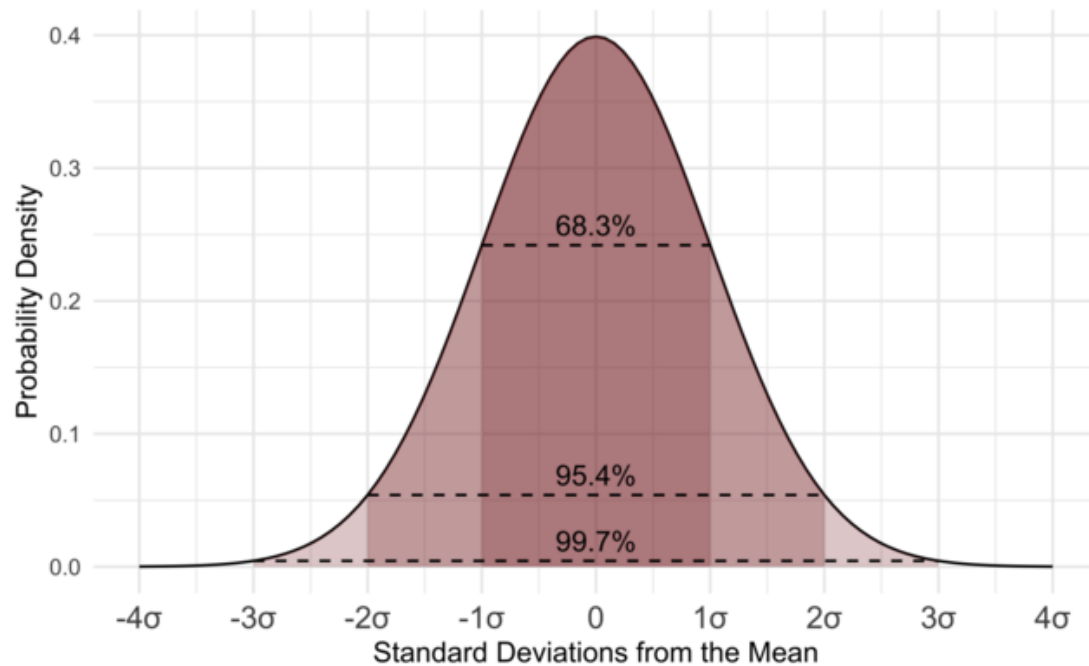
Europa har ikke et indre 'gjeldsmarked'

	<u>France</u>			<u>Germany</u>			<u>Italy</u>		
	OFF bud bal	CA	Privat CF	OFF bud bal	CA	Privat CF	OFF bud bal	CA	Privat CF
2015	-3,9	-0,3	3,6	0,9	8,1	7,2	-2,5	1,2	3,7
2016	-3,8	-0,5	3,2	1,1	8,9	7,8	-2,4	2,5	4,9
2017	-3,4	-0,5	2,8	1,3	8,1	6,7	-2,5	2,4	4,9
2018	-2,3	-0,7	1,6	1,9	8,4	6,5	-2,2	2,5	4,7
2019	-2,4	0,6	3,0	1,3	7,9	6,6	-1,5	3,2	4,6
2020	-8,9	-2,1	6,9	-4,4	6,3	10,7	-9,4	3,8	13,1
2021	-6,6	0,3	6,9	-3,2	6,9	10,1	-8,9	2,1	11,0
2022	-4,7	-1,2	3,6	-2,1	3,8	6,0	-8,1	-1,7	6,4
2023	-5,4	-1,0	4,5	-2,5	5,6	8,0	-7,2	0,1	7,4
2024	-5,8	0,4	6,2	-2,8	5,7	8,5	-3,4	1,1	4,6
2025	-5,5	0,2	5,7	-3,0	5,2	8,2	-3,3	0,9	4,2
2026	-5,9	-0,2	5,8	-3,5	5,0	8,4	-2,8	0,9	3,7
2027	-6,1	-0,4	5,7	-3,9	4,9	8,7	-2,6	1,3	3,9
2028	-6,1	-0,3	5,8	-4,1	4,6	8,7	-2,4	1,4	3,8
2029	-6,0	-0,1	5,9	-4,3	4,5	8,8	-2,5	1,5	4,0
2030	-6,1	-0,1	6,0	-4,4	4,4	8,8	-2,5	2,0	4,5

Dollarens verdi

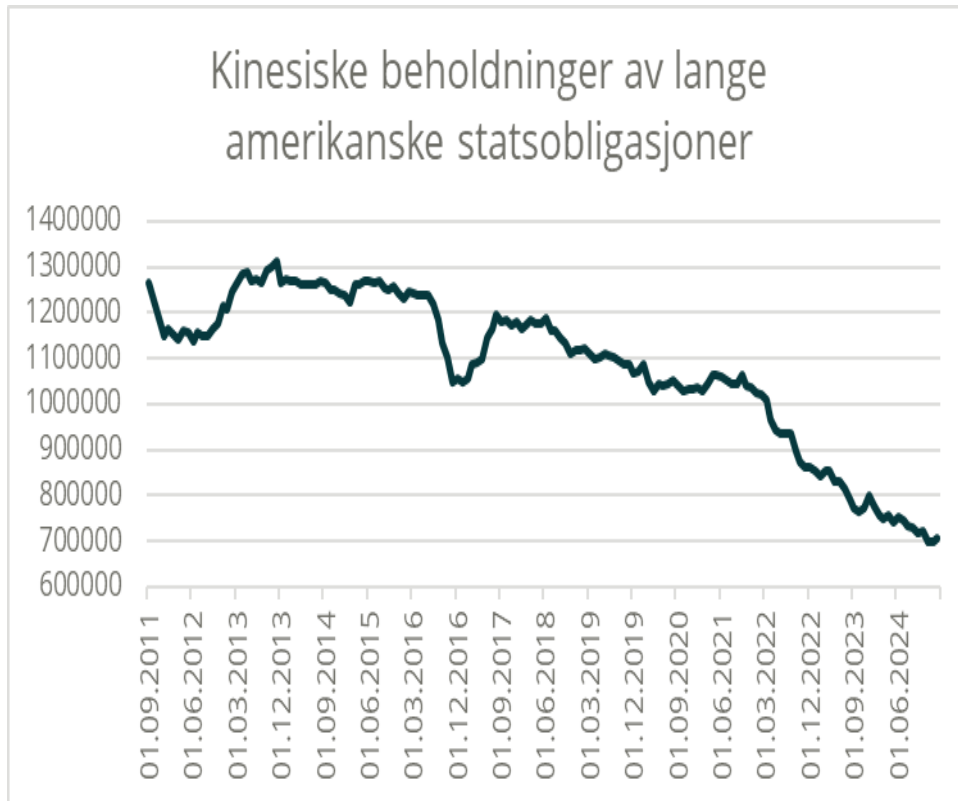

Den amerikanske dollar er svært volatil

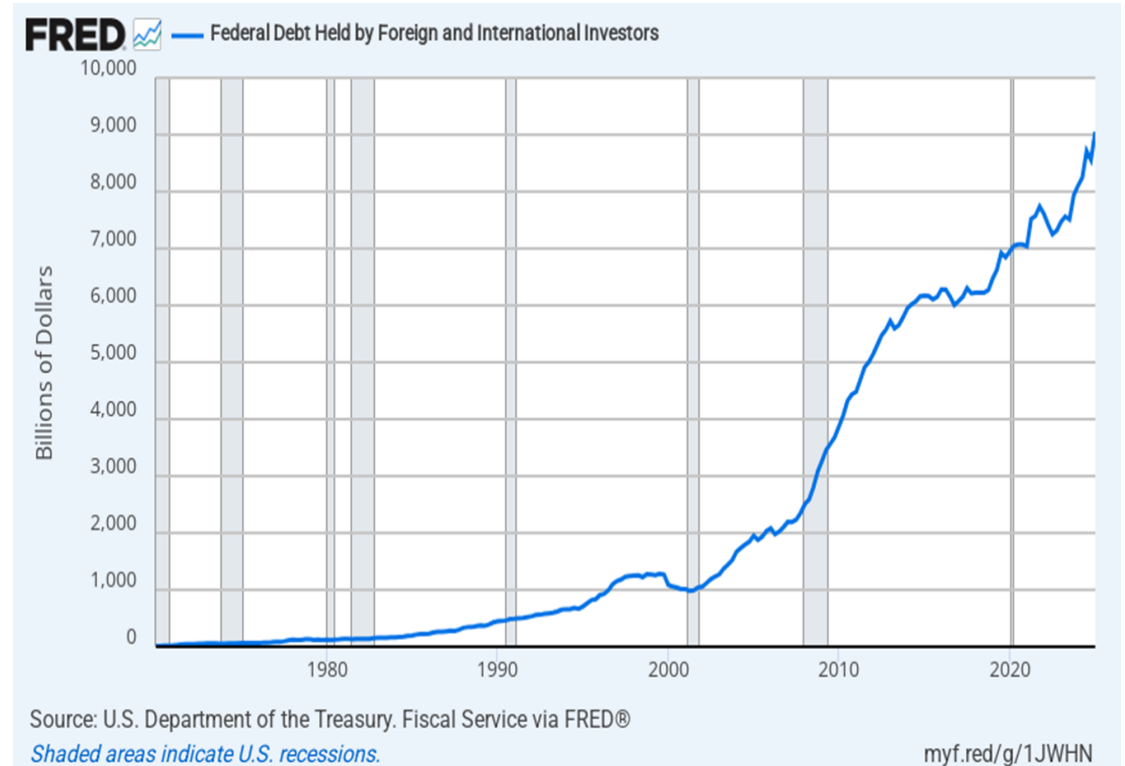
- 1945 -1971 = 7,14
- 1971- i dag = 7,2
- 2000 – i dag = 7,5
- 31. des 2024: 11,35
- Standardavvik per år: 1,5

Ikke så lett å tenke seg noe annet enn dollaren som verdens viktigste valuta – til en eller annen verdi

- Kina fanges av valutamarkedenes trilemma
 - Frie kapitalbevegelser
 - Selvstendig rente
 - Selvstendig valutakurs
 - I dag har Kina en valutakurs som er:
 - For sterk for innenlandsk inflasjon
 - For svak for å gi balanse i utenriksøkonomi
 - Sårbar for valutautgang

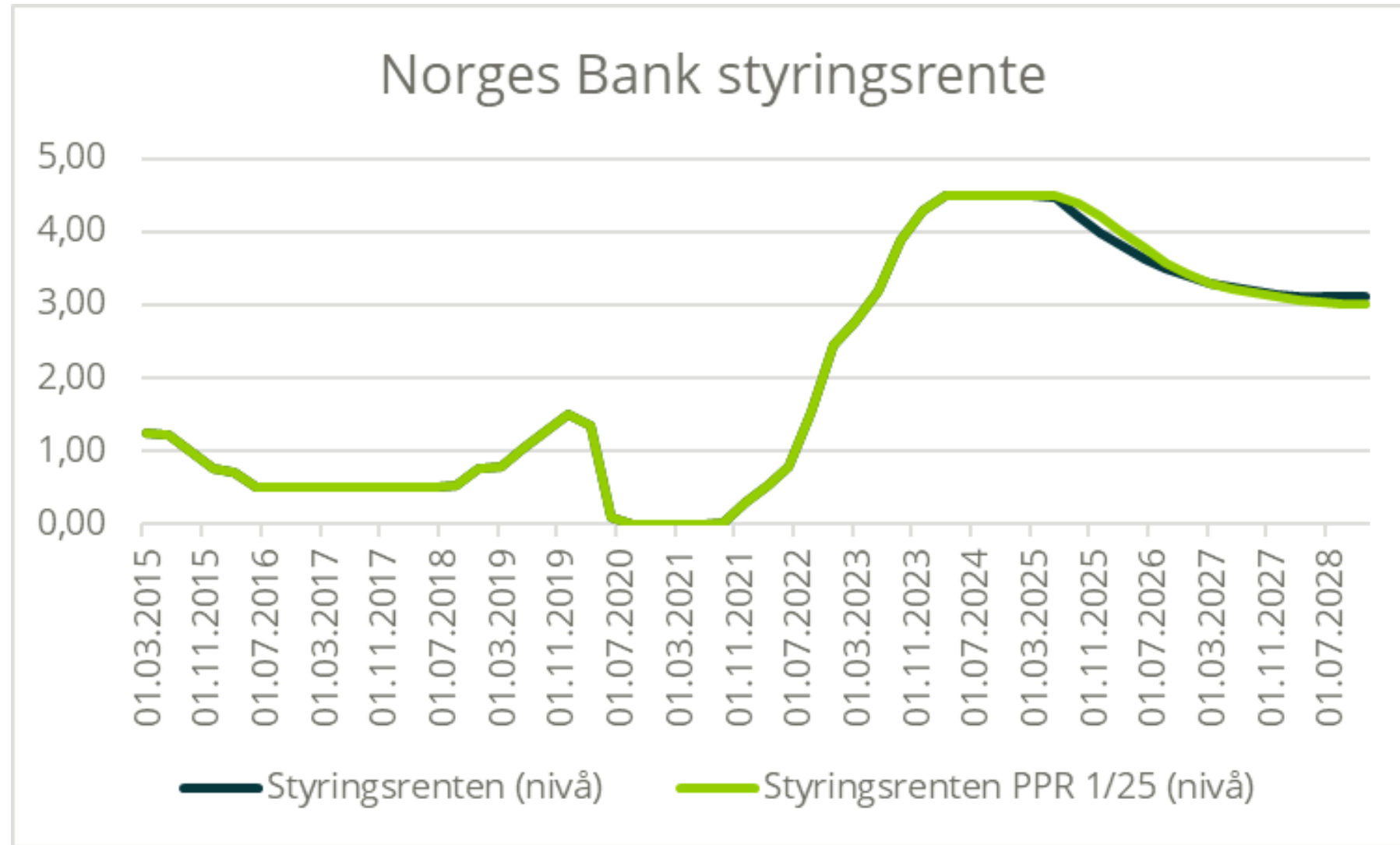
Miran er enig i med Keynes - ikke med de Gaulle

Blir dette den nye verdensorden?

Endring i anslag fra Pengepolitisk rapport 1/25 i parentes	2024	2024	2025	2026	2027	2028
CPI		3,1	3,0 (0,0)	2,2 (-0,5)	2,3 (-0,2)	2,0 (-0,1)
CPI-ATE		3,7	3,1 (-0,3)	2,7 (-0,2)	2,2 (-0,1)	2,1 (0,0)
Årslønn, påløpt						
Annual wages, accrued		5,6	4,5 (0,0)	4,1 (0,1)	3,6 (0,0)	3,3 (0,0)
BNP-deflator, basisverdi						
GDP deflator, base value		3,5	3,6 (-0,7)	3,8 (0,0)	3,1 (-0,2)	2,7 (-0,2)
Realøkonomi¹						
Real economy¹						
Bruttonasjonalprodukt (BNP)						
Gross domestic product (GDP)	5858	2,1	0,1 (-2,2)	1,0 (1,0)	0,3 (0,3)	-0,2 (0,1)
BNP for Fastlands-Norge ²						
GDP, mainland Norway ²	3729	0,6	1,6 (0,4)	1,4 (0,2)	1,4 (0,0)	1,4 (0,0)
Produksjonsgap for Fastlands-Norge (nivå)						
Output gap, mainland Norway (level)		0,1	0,0 (-0,1)	-0,3 (0,0)	-0,3 (0,1)	-0,2 (0,1)
Sysselsetting, personer, KNR						
Employment, persons, QNA		0,5	0,9 (0,1)	0,7 (0,2)	0,7 (0,0)	0,7 (0,0)
Registrert ledighet (rate, nivå)						
Registered unemployment (rate, level)		2,0	2,1 (0,1)	2,2 (0,0)	2,2 (0,0)	2,1 (0,0)
Mainland demand ²	3755	0,3	2,0 (0,3)	2,8 (0,2)	2,4 (0,1)	1,9 (0,0)
-- Husholdningenes konsum						
-- Household consumption	1861	1,3	2,9 (0,7)	2,2 (-0,3)	1,9 (0,0)	1,6 (0,0)
-- Foretaksinvesteringer						
-- Business investment	383	-2,9	1,3 (-0,4)	3,6 (0,8)	3,2 (0,8)	1,9 (-0,6)
-- Boliginvesteringer						
-- Housing investment	157	-19,1	-6,4 (5,0)	9,9 (1,5)	10,3 (-0,3)	7,4 (-0,8)
-- Offentlig etterspørsel						
-- Public demand	1354	2,7	2,0 (-0,4)	2,8 (0,7)	2,0 (0,1)	1,6 (0,1)
Petroleumsinvesteringer ²						
Petroleum investment ²	216	9,8	5,0 (1,0)	-6,0 (2,0)	-5,0 (-1,0)	-4,0 (0,0)
Eksport fra Fastlands-Norge ²						
Mainland exports ²	1072	3,9	3,4 (0,2)	1,2 (-0,2)	1,9 (0,0)	2,3 (-0,1)
Import						
Imports	1503	4,3	2,4 (0,2)	3,0 (-0,1)	3,2 (0,1)	2,8 (0,0)
Boligpriser						
House prices		3,0	6,3 (-1,8)	8,0 (0,2)	6,4 (-0,1)	4,8 (-0,3)
Kreditt til husholdningene (K2)						
Household credit (C2)		3,5	4,1 (0,3)	4,2 (0,2)	4,3 (0,3)	4,5 (0,3)
Styringsrente (nivå)						
Policy rate (level)		4,5	4,3 (-0,1)	3,6 (-0,1)	3,2 (0,0)	3,1 (0,1)
Importveid valutakurs (I-44) (nivå)						
Import-weighted exchange rate (I-44) (level)		120,3	118,8 (0,3)	117,5 (0,0)	117,5 (0,0)	117,5 (0,0)
Forventet styringsrente hos handelspartnere (nivå)						
Expected policy rate, trading partners (level)		4,1	2,8 (0,0)	2,3 (-0,2)	2,3 (-0,3)	2,5 (-0,3)
Oljepris Brent Blend. USD per fat						
Oil price Brent Blend. USD per barrel		80,5	71,6 (0,8)	68,6 (1,7)	67,8 (1,4)	68,0 (1,5)

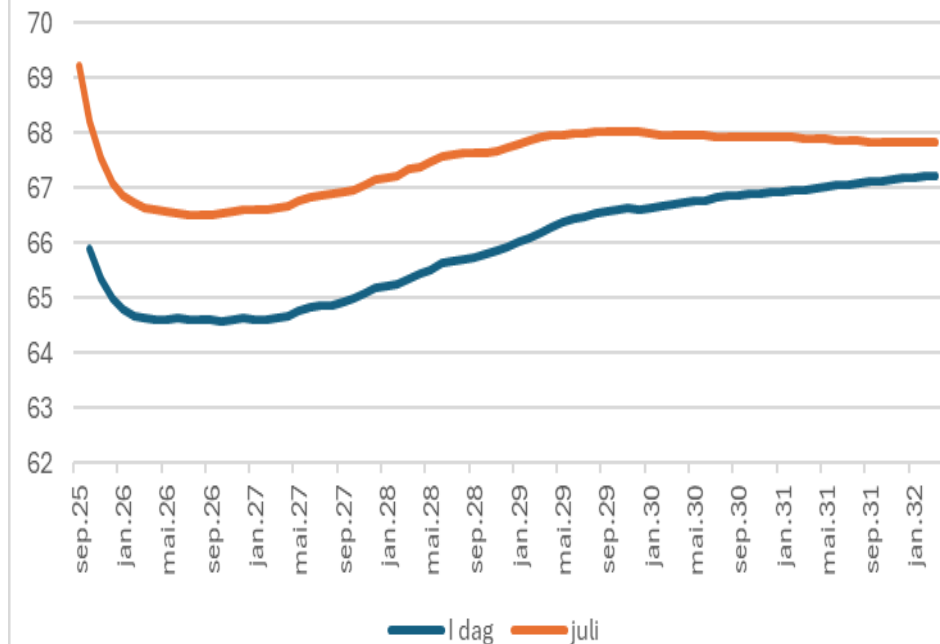

Hva alt dette betyr for Norge

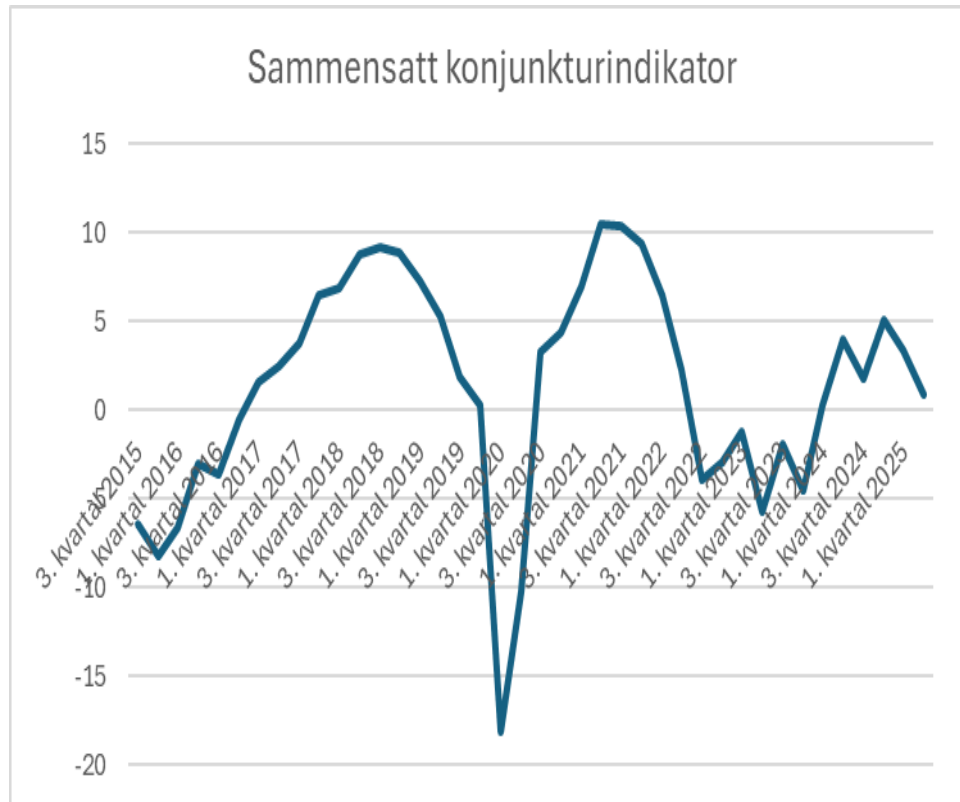
Figur 2: Industriproduksjon,
eksklusiv petroleums-leverandører

Prisen på olje for fremtidig levering, USD per fat

Forventninger er beskjedne for industri (vs) og olje (hs)

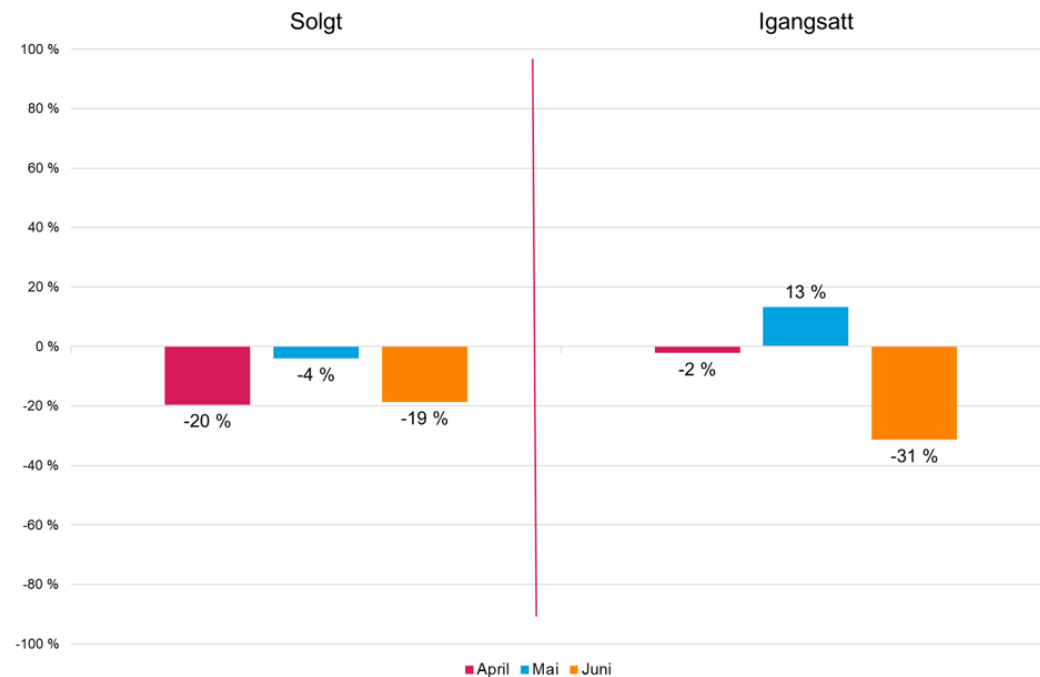

Kilde: SSB

Anslagstidspunkt	2023	2024	2025	2026
Feb t-1	131 420	178 547	205 237	197 122
May t-1	130 601	181 923	215 838	206 551
Aug t-1	135 320	206 772	240 149	229 410
Nov t-1	149 681	232 037	252 623	
Feb t	187 831	243 585	253 828	
May t	197 783	246 857	269 085	
Aug t	213 178	257 051	274 764	
Nov t	216 266	256 083		
Feb t+1	215 257	251 152		
Kilde: SSB 14 aug				

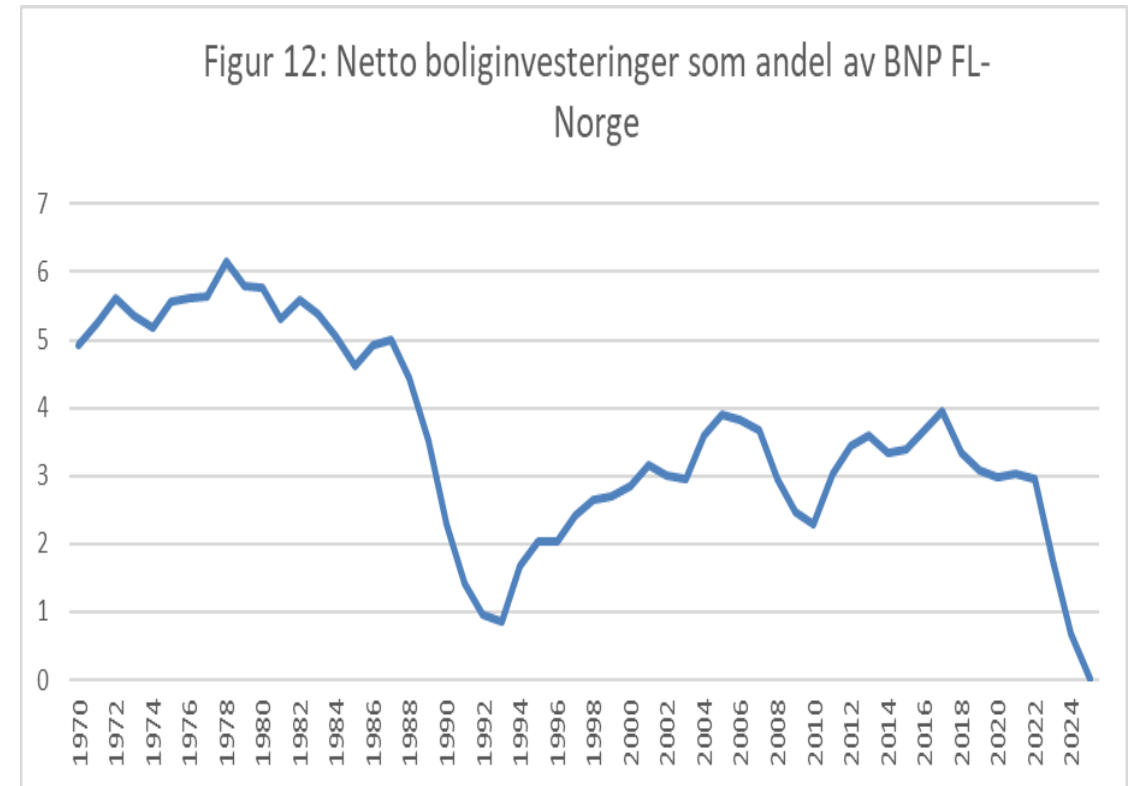
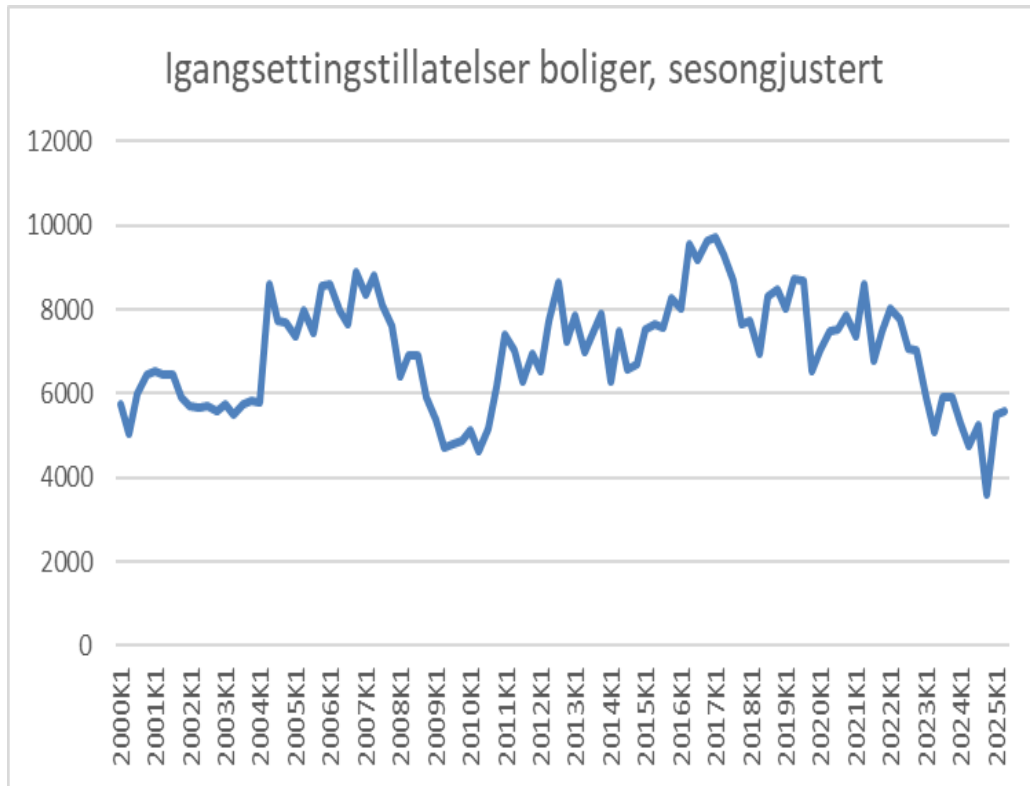
Boligsalget vil nok ta seg opp igjen

Endring salg og igangsetting tre siste mnd.

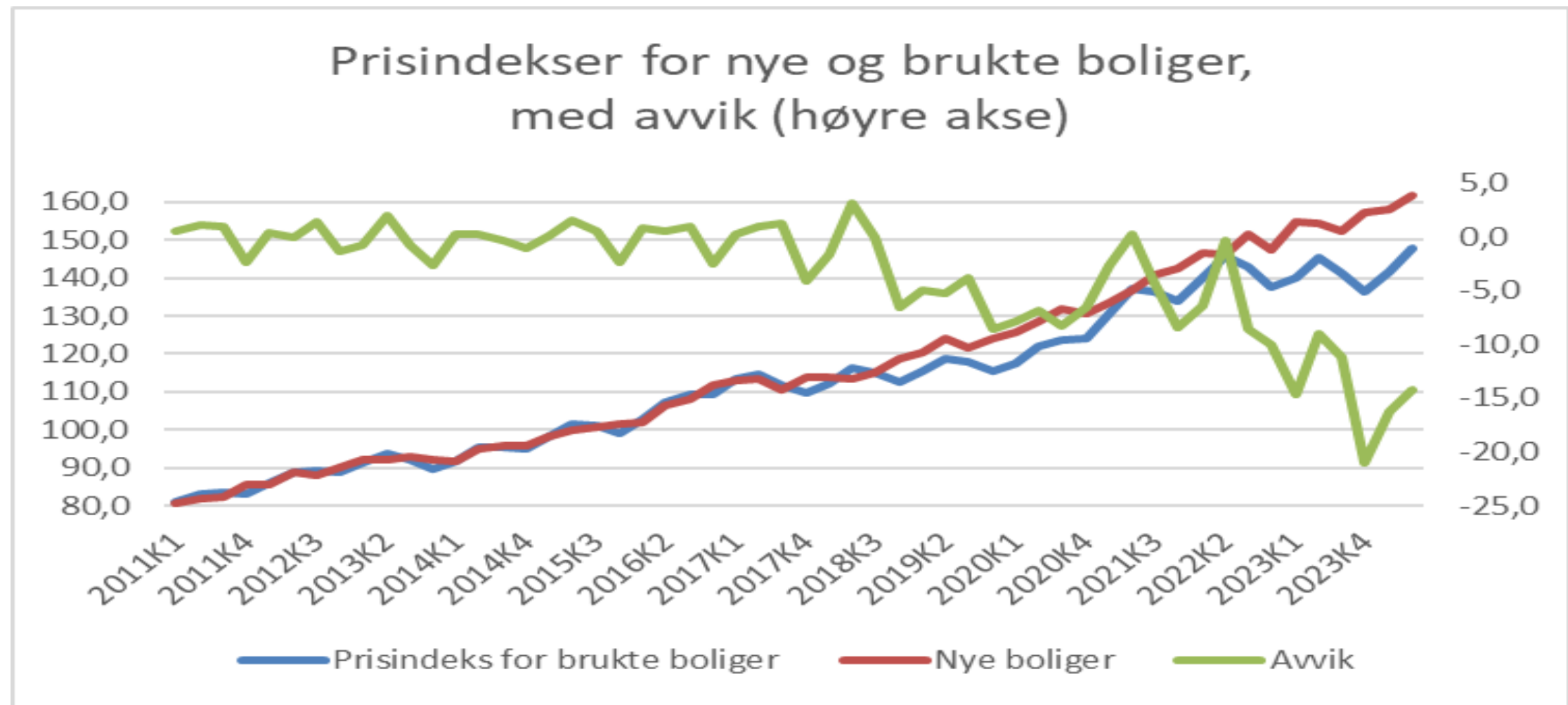

- På lang sikt kommer boligprisene til å følge lønnsutviklingen:
- +/- for renter
- +/-for skatteendringer

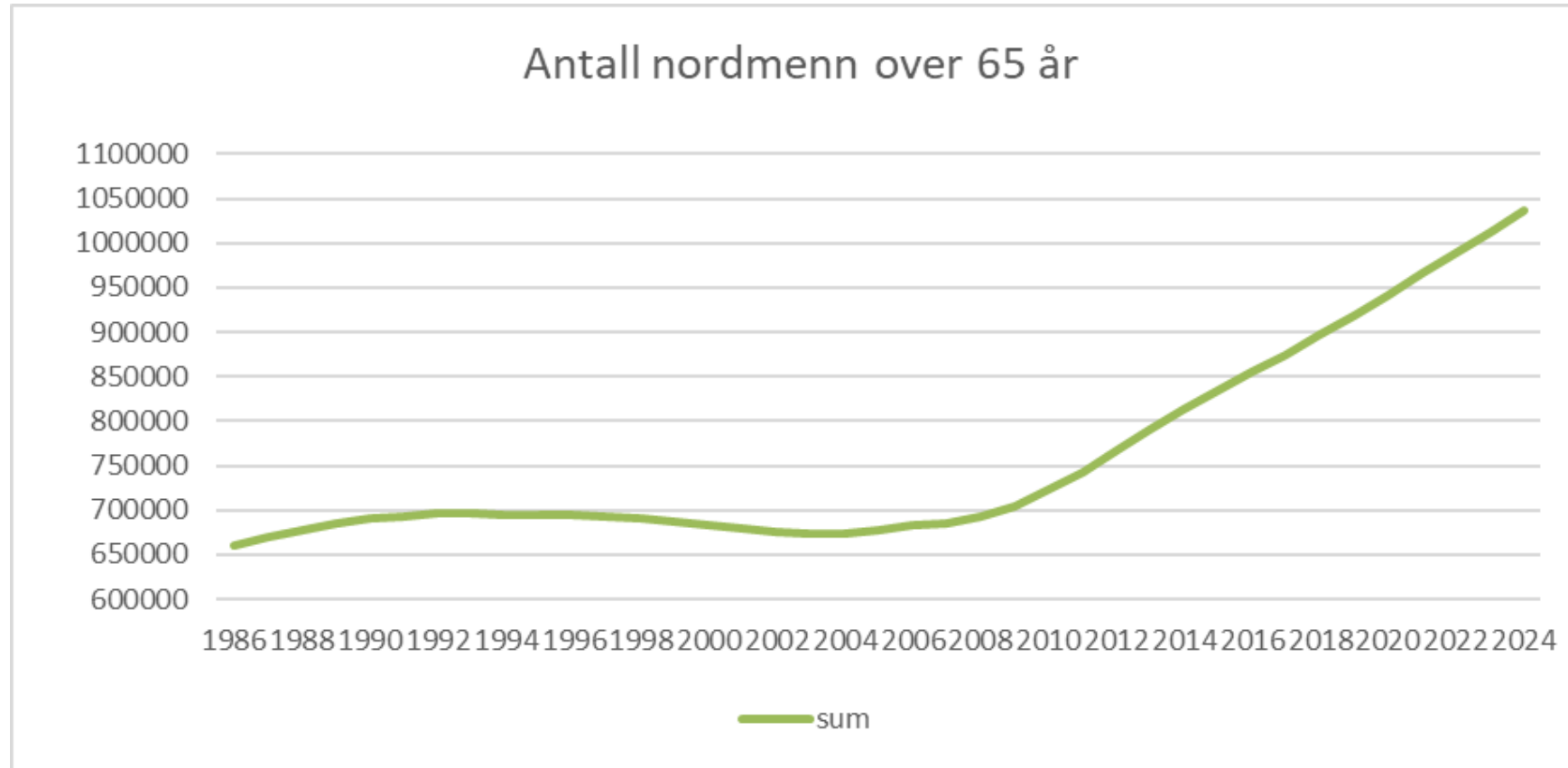
Byggebransjen har vært neglisjert

Er dette bra for den finansielle stabiliteten?

Det langsiktige **strukturelle** problem

Perspektivmeldingen – avindustrialisering fortsetter

Tabell 1: Andelen sysselsatte per næring

<u>År</u>	<u>Øvrig</u>	<u>Helse /Omsorg</u>	<u>Undervisning</u>	<u>Varehandel, rep biler</u>	<u>Bygg /anlegg</u>	<u>Industri</u>	<u>Jord- /skogbruk</u>
1900	27,5	1,2	1,2	5,7	5,7	17,1	41,6
1970	32,4	7	5,6	14,4	7	22	11,6
2023	41,2	20,6	7,9	12,3	8,8	7,5	1,6

Kilde: Perspektivmeldingen 2024

Tabell 4: Årlig endring i antall årsverk

<u>År</u>	<u>Samlet sysselsetting</u>	<u>Øvrig offentlig forvaltning</u>	<u>Helse og omsorg</u>	<u>Petroleumsvirksomhet</u>	<u>Øvrige næringer</u>
1971 - 2024	25,3	4,9	6,7	2,9	10,8
2025 - 2060	2,1	0,6	5,1	-2,9	-0,7

Kilde: Perspektivmeldingen 2024